

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γειά σου.

Γιώργο, θυμήθηκα τα πρώτα χρόνια στην Αυστραλία, τις τόσες εντυπώσεις! Το σκέφτεσαι καμιά φορά; Έτσι κάποιες λεπτομέρειες από την κάθε μέρα;

Πόσο διαφορετικά ήταν όλα. Από εκείνα που ξέραμε κι αυτά που ζούμε τώρα. Η ζωή καλοφορμαρισμένη, αλλά όλα άγνωστα, ξένα, διαφορετικά για τα δικά μας μάτια. Κι εκείνη η άγνοια της γλώσσας... Νιώθαμε σαν τον κουφό στο γάμο, που λένε, διψάγαμε ν' ακούσουμε Ελληνικά. Μαζεύαμε τις λέξεις μία - μία και προσπαθούσαμε να καταλάβουμε τι λένε περισσότερο από την έκφραση, τον τρόπο που τα έλεγαν.

Μαζεύαμε λέξεις - πόσες παροξίτονες και παραλλαγμένες με τη δική μας προφορά. Μα με τις λέξεις μόνο δεν μπορούσαμε να φτιάσουμε φράσεις. Πόσες φορές που δεν μιλήσαμε γιατί δεν θα τά λέγαμε σωστά. Ξέρω εσύ δεν τα έζησες τόσο έντονα γιατί ήρθες με καλές βάσεις στη γλώσσα, μα δεν είναι μόνο να ξέρεις τη γλώσσα είναι η διαφορά η τοπική, άλλα τα αγγλικά της Αγγλίας, άλλα της Αυστραλίας κι άλλα της Αμερικής. Χώρια που και στην ίδια τη χώρα υπάρχουν διαφορές από τόπο σε τόπο, ακόμα και στην ίδια πόλη συχνά, ένα θέμα πάνω στο οποίο βασίζεται το περίφημο έργο του Μπέρναρτ Σω "Πυγμαλίων" που έγινε και ταινία με τίτλο "Ωραία μου Κυρία". Το ανέβασε κι ο Μαντουρίδης στην παροικία με τη Μέλπω στον κύριο ρόλο που είχε μεγάλη επιτυχία.

Δεν είχαμε πολλά τότε ελληνικά και περιμέναμε νά ακούσουμε τη Φωφώ σε ένα τέταρτο ή μισή ώρα, όπως αργότερα το κρατικό 2ΕΑ μ' όλο που ήταν μια ώρα το πρωί και μία το απόγευμα.

Αυτά όμως πάλι όταν είχαμε κάπως κατασταλάξει. Κι αγοράζαμε πλέον και κουβέρτες και τραπεζομάνηπλα, ενώ στα πρώτα-πρώτα χρόνια αγοράζαμε πιάτα και κουταλοπίρουνα από τα φτηνομάγαζα. Σαν τα πουλάκια που μαζεύουν χάτσαλα να φτιάσουν τη φωλιά τους.

Και μέναμε σε δωμάτια μόνο, πολλοί στο ίδιο σπίτι για να έχουμε και να μιλάμε. Και η ελπίδα, τα ενδιαφέροντα τα βασικά ήταν το φακελάκι, η πληρωμή της δουλειάς. Δύσκολα χρόνια αλλά κι ελπιδοφόρα. Είχαμε έρθει από δύσκολες συνθήκες, από

πολέμους και κακουχίες. Και είμαστε νέοι και η ζωή μπροστά μας και αποταμιεύαμε. Και τα καταφέραμε και η ζωή άλλαξε, οι συνθήκες της ζωής 'αλλάξαν παντού.

Και κάτι που θα πρέπει να το δεχτούμε και να το αντιμετωπίσουμε με στωικότητα τα γνωρίσματα τα σπμερινά. Τότε είχαμε στην παροικία την κοινωνική μας επαφή σε... γάμους και βαφτίσια, τώρα σε κηδείες και μνημόσυνα! Ζήσαμε όμως, δημιουργήσαμε και ζήσαμε σε μια ειρηνική περίοδο, σε μια ειρηνική χώρα. Και λέω πάντα, φίλε μου, η μνήμη δεν είναι αιωνία, η καλή μνήμη είναι που μετράει. Ο ποιητής είπε, "... και τα πανιά μου όσο βαστήξουν κι ο Θεός μου.." Να είμαστε καλά.

Ε Σ Τ Ι Α

Δεν μπορούμε λοιπόν κι εμείς να έχουμε ένα χώρο τόσο δα, μια γωνιά δική μας;
Μια σκεπή ν' ακούμε τη βροχή, να πούμε κάτω από τον ουρανό έχουμε κι εμείς κάποιο δικαίωμα;

Ωχ, είναι ωραίο να το λες ο ουρανός δικός μου, τα όμορφα είναι χάρισμα και προσιτά σε όλους.

Μα δίχως μια σκεπή, δίχως τη χόβολη της δικής σου εστίας;
Πού να κρύψεις το δάκρυ σου, να κρεμάσεις το πορτραίτο της αγάπης, να κρύψεις τα ξεφτισμένα όνειρα, να κρεμάσεις τα θυμπάρια και τις μνήμες, να συναντήσεις τον εαυτό σου;

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,
Πολύ επίκαιρο καλέ φίλε το σπμερινό ποίημά σου όχι μόνο για εμάς τούς Έλληνες, αλλά και για τα εκατομμύρια πρόσφυγες, που ζουν κάτω από άθλιες συνθήκες σε καταυλισμούς, μακριά από τις εστίες τους. Κάτι ξέρουμε εμείς από προσφυγιά, από χαμένες πατρίδες...

Εγώ, πάντως, ήμουν από τους τυχερούς «πρόσφυγες» γιατί ήρθα με την οικογένειά μου στην Αυστραλία, αν και θα προτιμούσα να μείνω στη Ελλάδα, όμως δεν ταλαιπωρηθήκαμε γιατί η θεία μου η Αννίκα μάς είχε ενοικιάσει σπίτι, το επίπλωσε και ζούσαμε μια κανονική ζωή σαν οικογένεια. Εγώ και ο πατέρας μου βρήκαμε πολύ καλή δουλειά μετά από δυο-τρεις μέρες, επειδή μόνο εγώ ήξερα αγγλικά. Με πολύ θράσος ζητήσαμε δουλειά σε μια από τις μεγάλες εφημερίδες της Αυστραλίας και ύστερα από την απαραίτητη συνέντευξη, ο προσωπάρχης μάς πρότεινε ν' αρχίσουμε δουλειά το ίδιο βράδι. Αργότερα μού είπαν οι συνάδελφοι τί τούς είπε ο προσωπάρχης: «Το βράδι θ' αρχίσουν δουλειά δύο Έλληνες που μόλις έφτασαν στην Αυστραλία, ο ένας είναι πολύ έμπειρος αλλά δεν μιλάει αγγλικά, ο γιος του δεν μού φαίνεται έμπειρος, αλλά μιλάει αγγλικά και τού έδωσα δουλειά για να κάνει τον διερμηνέα στον πατέρα του...».

Εκείνο το βράδι αγάπησα τούς Αυστραλούς γιατί βρεθήκαμε σ' ένα πολύ σύγχρονο τυπογραφείο που ακόμη και ο έμπειρος πατέρας μου δεν γνώριζε όλα τα μηχανήματα. Όμως ο αρχιεργάτης ανέθεσε σ' έναν νεαρό Αυστραλό, να είναι μαζί μας όλη νύχτα και να μας δείχνει πώς λειτουργούν με μεγάλη υπομονή και αδιαμαρτύρητα. Όταν τελειώσαμε δουλειά στις δύο το πρωί, ο αρχιεργάτης κάλεσε τους συναδέλφους μας και ρώτησε ποιός περνάει από το προάστειο που ζούσαμε για να μάς μεταφέρει. Πέντε σήκωσαν τα χέρια τους για να μάς εξυπηρετήσουν και τελικά μάς μετέφερε κάθε βράδι κάποιος από γειτονικό προάστειο. Όταν συμπληρώθηκε μια βδομάδα και πληρωθήκαμε, η θεία Αννίκα μάς συμβούλεψε να δώσουμε δυο λίρες στον συνάδερφο για τον κόπο του, αλλά όταν τού έδωσα τα χρήματα, αρνήθηκε να τα πάρει λέγοντας «μήπως σάς αρέσει να περπατάτε τα ξημερώματα;». Δύο

λίρες ήταν αρκετά χρήματα το 1957. Η Αυστραλία τότε ήταν πολύ διαφορετική, όπως και πολύ διαφορετική ήταν η ομογένεια. Όταν συναντήθηκα με τα αυστραλογεννημένα πρώτα μου ξαδέρφια μού έκανε εντύπωση το γεγονός ότι μιλούσαν τα ελληνικά με βαριά προφορά σαν να είχαν φτάσει την προηγούμενη μέρα από τη Σύμη, αλλά ήταν καλά παιδιά και φιλόξενα, περίεργα να μάθουν για τη ζωή στην Αίγυπτο και Ελλάδα. Μια μέρα μάς κέρασαν σάντουιτς σε μια από τις εξόδους μας και μόλις το δάγκωσα ένιωσα μια γλυκή γεύση που δεν μού άρεσε καθόλου, το άνοιξα και είδα δύο φέτες κόκκινου κρέατος με σάλτσα και ρώτησα τί είναι. «Κορν μπιφ με σος», μού λέει ο Λευτέρης χαμογελώντας επειδή κατάλαβε πως δεν ήμουν συνηθισμένος σε τέτοιες γεύσεις.

Παρόλο που μιλούσα αρκετά καλά αγγλικά και μπορούσα να συνηθιστώ με τους Αυστραλούς, όπως λες, η προφορά τους ήταν διαφορετική από τα αγγλικά που έμαθα στην Αίγυπτο και χρειάστηκε αρκετός χρόνος για να τα συνηθίσω, όμως αυτό δεν με εμπόδισε να γίνω ο διερμηνέας συγγενών και φίλων. Στο μεταξύ ο πατέρας μου κέρδισε την εκτίμηση των συναδέλφων μας με την τέχνη του, παρόλο που δεν μπορούσε να συνηθισθεί μαζί τους, γι' αυτό ένα βράδι τον είδα έκπληκτος να συνομιλεί δέκα λεπτά με τον αρχιεργάτη. Όταν τελειώσε μού λέει χαρούμενος «είχα κουβεντούλα με τον Ντίβιντ και κατάλαβα ό,τι μού έλεγε», αλλά δεν πρόλαβε να τελειώσει και με καλεί ο αρχιεργάτης: «Γιώργο, μάθε από τον πατέρα σου τί μού είπε, γιατί δεν κατάλαβα τίποτε!» Να προσθέσω, όμως, πως ο πατέρας ύστερα από χρόνια όχι μόνο έμαθε τη γλώσσα, αλλά τον διόρισαν και εκπαιδευτή των μαθητευομένων.

Ήταν τα καλά χρόνια της Αυστραλίας τότε, με μεγάλη ευκολία ν' αγοράσεις σπίτι στο Αντελάντ, ακόμη και χωρίς προκαταβολή αν μπορούσες να κάνεις τις αναγκαίες επιδιορθώσεις, δουλειές υπήρχαν άφθονες και με υπερωρίες, ενώ υπήρχαν και μεγάλες ευκαιρίες στις επιχειρήσεις που οι συμπατριώτες μας εκμεταλλεύτηκαν και πρόκοψαν. Ασφαλώς υπήρχαν και προβλήματα, όμως η Αυστραλία αποδείχτηκε φιλόξενος οικοδεσπότης.

